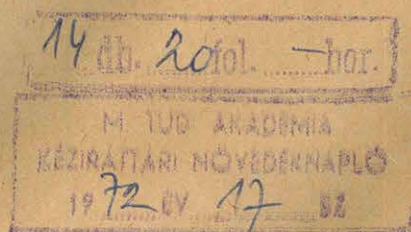

№ 5090/443-456. Eötvös család iratai

1850^é Eszéken Franyasszony hava 15^{én} János és Boros
Vasmezei Mikolajon és Jörviny Szeke Segyő Rönys
vénen lá kuzáson

Negyesi Szepeszy Franciska Afzony azt panaszkolja, hogy
híve Erőháton Nemes Büdy Andrást, keszénél volt
Levelek között Nagy Miska Ödöb Baró Ödöb József
nátrné Afzony Ö. Ödöb 25000 forintot szolgált kö-
telező Levelek is le kéne ténen a folyamodó al.
tal mostan vissza vett Levelekkel ezen Kötelező
Levelek No Büdy Andrást vissza adni nem akarja
sőt azt Centy Vízolga Birant keszében a folya-
madó egyik hírellezőjének Bodvai Lajos Öliás
Jonás pénze bátorságára való sequestrumban
leendő kassza végett által adta; azért eszedik,
hogy mivel ezen idő kérésére bátorságára elő-
ször ugyan a hírellező Nagy Miska Barancinál lévő
általilag 12000 forintra menő kérésére majd nye
sz Birant Nagy Gedeon Ur keszéhez le tett
bizonyos 1100. forint, most ismét a 25000 forint
köz Kötelező Levelek vétele sequestrumban,
az adósságok sokszorosan meg haladó ezen
pénzek egy része a sequestrum alól oldorag,
son fel.

A Negyesi Szepeszy Franciska Afzony,
nah lá adta pénze bátorságosításánál, az
Annak meg meg lévő Janaina a Summa, sa-
korra kasszandó erejéig leendő Biró Lás-
késével keszében gondoskodott Öliás Jonas
nére szükségessé vált. a tett sequestrum
tovább is maga erejében hagyva, mint hogy
köz tudomásra van az, hogy folyamodó Negyesi
Szepeszy Franciska Afzony maga rendszeren el-
vétel, a keszében gy korlat nélküli parcellálásával
na az örökösödés után szolgált általmas men-
nyiségű mint fehér Janak, mint kesz pénzek
el jött. így magát a mint folyamodásába
maga is állítja csak nem végző inségre jutatta
lehet továbbá méltán tartani attól is, hogy az
előbbi rendszeren élete módját meg most is meg
nem változtatott folyamodó meg maradott
szepeszy

hely vagyontaját is, mihelyz kezéhez kapja, éppen
ugy mint a többi Javait azonnal el zárolja. Maga
nékes meg gondatlansága által végző ruhóigre jut.
Kajja: a környülállások illy helykeresésében a folya.
madónak a maga által keresett ruhóig által való
végző el nyomattakára meg akadályoztatása erant gon.
doskodni a Megye Törvény Széke. Ruhóigernek Kajja;
Mellyhez képest a Hegyesi Kreppz Francisca Afzongy
ahatolós aharmelty után még illikő, vagy illeszkedő
vagyonsok pénzre, vagy Contraktusok általjánan,
a Szoross Bírós Lás ala való vokalé crennel el rem.
Telkesen. a folyamadó dolgában más ugy is be
folyt lentz V. Sz. Bírós Annak meg kagyant, hogy
Kajja: vagy M. Sz. Bírós Cöves Ignatius Affzongy
Cö. Kajja ki halgatásával. az ezen dolgában uti.
sítást adható vagy éppen be folyt Tiszkevelővel
karkandó egyek érseffel ugy a fel szőlőkanidó hite.
kerőlnék magának be panaszolt No Budy Ist.
Drásnak is ki halgatásával azt, hogy Hegyesi
Kreppz Francisca Afzongynak aktívus, és passívus
állapota, miben van? Annak a terhek be para.
gása után ne kalan birtokában maradvandó
vagyonsok vagy pénzre még mennyit üthetnek?
vokaléjen kúdjá meg. a folyamadó népséne. a
Javára fel maradvandó pénzreket helykeresse
világosságban. a mind erehről adja be sudosita.
sát az enant kelendő vokalédisével, hogy a
sequestrumba veendő pénzreket kapzovetete zgy.
korlávat a folyamadónak. hogy a fel rem vel
el éreketessen missada madon a után kellesse
vagy kellesse meg engedni.

Megolvasatott a fent leírtak
János Póros vármegyei József Kisközségi
Községi Alkotmány János
László

malis insensio ex eo quod franci litterarum
fessionum expositioni realitate, item Expo-
nenti stipulatio per mille fros ante revisionem
Contractuum pro manibus eius habitorem aff-
non numerassent, absque ulteriori proba. adeoque a
se ipso parulum fore tamen ex istis, fessionario
Cetinus, Senior Ignatius Cörrö, ac eius fili-
us Cetinus Junior D. Ignatius Cörrö, de Vafaro,
Waminy - Tavernicorum Regulum Magister et
Hofius Sacropensis Supremus Comes. Contra exponen-
tem, quod summam a fessionario levam paretis
sui Creditoribus Cedere Coacta, dum a Patribus
Ordinum Dierum Besciensium in sua deploranda
sore ex Commiseratione ad unum quodfessionarium
duorum Contractuum de 13 fros, totum, 100 mil-
le fros munus accipere poretur, per sparium Be-
fissi ad interminatum tempus traxit more, sed jam
a Celebratione fessionis numerato forma semiquarta
anno. quippe 1804. die 14^a Junij sine retrahendo
quodfessionarium Contractuum Coram Ordinario In-
dium Vestro Joanne Ellinphy, ejusque adjunc-
to Jurappon Processum litterarum Repertorium. Pro-
veriat, ac in Consortium hujus Cuius Patrum fros
Cistiarum Besciensium Conventuales, ac Egregium
Stephanum Dens quoque Citari fecerint, in quo
processu exponens eas tempore poretur
quidem Confiteretur, sed cum Bescini leati ferme
morbo correpta. inde Mispholymum in Misvera
sua sore redire Coacta fuerit, adeoque Confitem-
rum suum Procuratorem de Circumstantiis Cause
informare non poretur, ac inde evenerit, quod pa-
decursum semialterius anni ex parte ejusdem
propter Exceptionem Contra Indicatum ex respectu
non fide habere ejus Bescini habitationis formam
aliud Processui Inductum non sit, atque ideo Expo-
nens, nequam Determinationem Hofius Bosfodi-
ensis. Virtualibus quoque ejus Juribus Sequens
imponens, ac ex inde quodfessionari Tractatus
alias etiam Contra sciam et Voluntatem ejus
dole et fraude fabricari illegalitatem, ac ipso fa-
cto etiam absque invalidatione ejus nullius Roboris
qualitatem - Cum Fundamento Processui illegalis
et poretur - ex non defendit, in corati quodfessionari
Acquisitione Coacta adeoque et in Persona des-
tentionis Abitorum Documentorum, sed tam poretur
matute ne in finati sententia via Contra Indicatum
cum Formata Exceptio pro infundata declarata
Convicta et Aggravata expiraret, ac decreta Contra
Indicatum Executio pro procedente Indicem in corati
tum quod Obligatoriales Super 13 fros, Emameo, a
Patribus Dierum Besciensibus recepte, et etiam
Ad adhuc poretur Refignata fuerint, et Cum Expo-

nemo suam Fabricationem in Hominem Bosfordensem habeat
proptus idem sine continuanda Executionis pene
Comparum solo totum Bosford transpositum, ac ibidem
eidem Executionis Terminis quoque infirmum
fit, damno ex projudicio eius gravi admodum et
manifesto. *L*

Supplicatum itaque vobis ex parte nomine et
in persona auctore Exponentis debita Cum Instancia
humillime, quatenus eadem de Condigno iuris B.
videlicet Mantari nostri Relaxatorio Rele
cutorio confirmatorio Remedio providere digna
remus, ne pascemur eandem fuisse suis iuribus
improvisi destitui. Cum autem iuxta presentem non
esset denegantem Apertum, et obsequium dicamini
teli q: 1^a memo nisi legitime Citatus, et Ordine iuris
Convictus in persona aut rebus suis curbari Vale
ret, in Casu vero proferri Exponentis jam in statu
legatis defenso Confirmata, ob eius non prosecutionem
non obsequium non culpa ipsius interveniam
simpliciter per non defendit Convicti requirisset
pro eo vobis Datum fore firmum precipiens
Committimus et mandamus - quatenus acceptis
sententiis, rebusque citari proferri sententiis, reque
fabentibus - Compere duarum eo; quod de
mimatio Hominis Bosfordensis Virualibus eius duri
bus quoque sequestrum imponens proceperit adla
seram in Jure, quodre sub Termino proclat
Contra Judicatum formata Exceptio non disti
cta, sed in ipsa finali ex non defendit lata senten
tia pro infundata declarata sit, sicque Exponentis
defensam suam ingrediens - Ordine iuris non
exaudita proferre, precipiansque
convicta exprobat; - Datum proceperit in
um Verum eo - ut Relaxata proferri pro
maure lata eius finali Convicta sententia -
in Consequenter sententia iuris paribus
Actoris traditis obligatorias ab eisdem recipias
et Exponentis restituas, atque eidem ultionem
legem, Compensentem defensam admittas
mirare, Datum vero Relaxationem hujus
sententia, Hominis Bosfordensis quoque illius
infirmum, ac sic infirmum Exponentis
Executionem hac modalitate prope die move
ris, debeat - ac teneamini. Communi pro
denae Infirma - nec fecerit facere. proferri
publicis Exhibentis restituit. Datum *L*

Működésével megismerem, és adom tudására mind
 neked a kinek illik, hogy Magyariff. D. Cs. és
 Ignác úr Ö. Excellenciájára Kérem Igo János
 azon ház áránban, melyet 1835. évi D. Keresztény
 rosziban a mai napon kiadva megvesz, 4000/-
 az az négy száz forinttal való áránban adós,
 sa maradon fegyver, és pedig ott világos kérés,
 zis mellett, hogy addig, míg az Igo János a hely
 kint el nem éri, ezen tőle jöttnek a mai nap
 sál számítását iktatja. Innyest fog Tisztelt
 Ö. Excellenciájára D. Cs. és Ignác úr Kérem
 József úrnak, u. m. Igo János Pénzügyi
 esztendőnek gondosán figyelemmel; elvéni
 pedig az Igo János a hely embere kint a tő
 le jött, aronban, és minden kijárat nélkül
 le fog olvasni. Melynek, kinyitott kint
 leve, és az ott a hely bíróságára adtam
 Ö. Kérem úrnak névben a magam, és az ott
 lakó perszónák megerősített (megismerem),
 és kérésre Levelem. Kérem D. Keresztény
 Városában János, 12 = 1835 Évi

Kérem József úrnak
 Kérem úrnak

Kérem úrnak
 Kérem úrnak

Kérem úrnak
 Kérem úrnak
 Kérem úrnak

1842es Évi Április 25^{ik} napján S. a. U. hely
rajában tartott közgyűlésben

D. 165. Felolvaskaron kihirdetéseket tartott
XXII^{ik} Törvény (Kül. irakelmében a törvényes elsőb.
ség megnyerése tekintetéből beábrándított
János és László Vagy. máskor all. jegyzője
S. Nagy János által

101. szám

45 5090/447

Magyar

Méltóságos

Dr. Eötvös Loránt úrnak

Budapestre

Budapest, 1886 dec. 21. éj

A méltóságod által mai napon is előmet-
vezényelt mellett kamatainak kiegyenlített, nevében Eötvös László által a m. tur. akadémia javára tett
400 forint alapítványra vonatkozó alapító levelet, mely-
től néki kiállítva Vecsey Sándor és Rosta Pál úrnak
által előtérve, csatoltan van fennsoroltó egy le-
velemmel átadandó, hogy annak vételei levélileg
előzetesen jóváhagyás.

A néhai Dr. Eötvös László által a m. tur. akadémia
egylete javára tett a méltóságod által szintén mai
napon kiegyenlített 400 forint alapítványból nincs
előzetes jóváhagyás kiállítva.

Teljes hívtatott

MAGYAR FOLDHITEL INTÉZET

Kálmán

1 alap. bonyol.

Alól iram - a' M. Tud. Akademia tőkéjé-
nek növelésére különösen pedig a tudományok művelé-
sére s terjesztésére, és a magyar nyelv emelésére. —
pftot- vagy csztrák értékben négy száz forint alapítok melyet
most azonnal átadottanak nyilvánítok és jelenleg a M.
Tud. Akademiától száztöli ötös kamat mellett kölcsönképen
felvettnek ismerked, kötelezve magamat s örökösöimet egy-
másért, hogy ezen tőke után járó száztöli ötös kamatot félé-
venként a M. Tud. Akademia pénztárába Pesten pon-
tosan befizetjük, ellenkező esetben ezen tőke felmondottanak
tekintessék.

Melynek nagyobb erejére saját kezű aláírásom
és két tanu bizonyítása mellett ki adtam jelen közfelhívásom
Kelt

az az 400. fr. cszt. ért.

Előpönt

Boris Eötvös

Vécsey Tamás
mint tanu.

Koszt- Pál
mint tanu.

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

Budapest, 1886 December 31

Elismerjük ezennel, hogy mai napon intézetünk pénztárába
Mellősi János Pál Csorós László és ————— által

200 o. k. forint k., azaz: Nettó-száj formán —————

minél előbb átvevő, boldogult D. Csorós József és család

népének meggyógyulásától valóan ————— befizettetett és

a Magyar Róka segélyegyletnek —————

számadása javára iratott.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Teljes hűsítéssel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

Franklin

84

16,5090/450

DR. DARÁNYI GYULA

ÜGYVÉD

Budapest, IV., Irányi-utca 1.

Telefon szám : 12—78.

Budapest, 1914. május 15.

Nagyméltóságu

Báró Eötvös Lóránd

v.b.t.Főrendiházi tag Egy.ny.r.t.

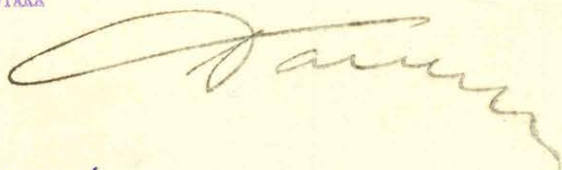
urnak

Budapest

Az Országos Kisdedővő Egyesület Elnöksége részéről
nyert értesülésem szerint Nagyméltóságod boldogult
Báró Eötvös Józsefné Ő Nagyméltósága által tett
alapító tőkét az Egyesületnél befizetni méltó zta-
tott. *Ennek folytatás* Mellékelve bátorodom megküldeni Excellen-
tiádnak az eredeti alapító levelet és maradtam
mély tisztelettel

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

kész szolgája

/: 1 drb. melléklettel:/

aj.c.

Alapító levél.

A kisdedek megóvása, ezek úgy testi mint lelki fejlesztésére, s e végből a kisdedóvás országosítása s fentartása czéljából alakult

Országos Kisdedóvó Egyesület

létesítésére alólirt az örökös alapító tagok sorába belépvén, jelen alapító levelem rendjében ezennel kötelezem magamat arra, hogy az alapszabályok 6. §-ának a) pontja értelmében 100 o. e forint alapítási tőkeösszeg után évenként eső 6 % azaz hat százalékos kamatokat az egyesület pénztárába mindenkor az évnek január első napján befizetendem, ha pedig ezen elvállalt fizetést az évnek utolsó napjáig nem teljesítném, vagy ha magát a tőkét még életemben le nem törleszteném: jogot engedek az Egyesületnek, hogy nem csak a hátralévő kamatokat, hanem magát a tőkét is rajtam vagy örököseimen tetszés szerint választandó bíróság előtt sommás per útján bevehesse, s bevétethesse; kijelentvén mindazonáltal, hogy ha az egylet bármi oknál fogva feloszolnék, vagy tőkéi nem a közgyűlés által kitűzött czélokra fordittatni rendeltetnék, én azon jogot, hogy ezen alapítványi összeg felett szabadon intézkedhessem, magam és örököseim részére ezennel ünnepélyesen fentartom.

Kelt Budapest 1875. Május 8.

Dr. Endre József

Előttünk mint tanuk előtt.

*Trefort Ágoston
Jukay István*

45090/452

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST. MŰCSARNOK, VÁROSLIGET
SOCIÉTÉ HONGROISE DES BEAUX-ARTS

▽ ▽ ▽

COMMISSAIRE DE VENTE.

Elismervény

Átvettük a „Képek Kiállítás” számára Noqymit,
törzsi br. Löwös Lőrinc úrtól:

Rosti Pál arcképét,

ezimű művet 1000. Korona bírtalan értéssel.

Budapest 1911 január

Banai
műtárnok.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIÁ
KÖNYVTÁRA

Vörösmarty utca 3/b

Adresse télégraphique: MUECSARNOK BUDAPEST.

Ms 5090/453

Andreas Müller invt

Fried. Ludy sculp.

S. Christina.

Eigenthum des Vereins zur Verbreitung religiöser Bilder in Düsseldorf.

Bum frommen Andenken

an

Seine Excellenz

den

Herrn Ignaz Baron v. Cötvös,

k. k. österreichischer geheimer Rath &c. &c.

geboren 1786 am 25. Februar zu Salz,
gestorben 1851 am 21. August zu Wellenceze.

Nach einem im Dienste des Staates und zum Wohle seiner Mitmenschen verbrachten thätigen Leben, und nach mancherlei herben ihm von Gott geschickten Prüfungen, welche er mit christlicher Geduld ertrug, entschlief er, gestärkt durch die heiligen Sakramente, in der Nacht von dem 20. auf den 21. August um 1½ Uhr.

Sein edles Herz verlangte nur Andern wohlzuthun und Freude zu bereiten.

Friede und ewiges Licht seiner Seele!

Im Hause meines Vaters sind viele Wohnungen. Joh. 14, 2.

Wir wollen euch aber, Brüder, nicht in Unwissenheit lassen über die Entschlafenen, daß ihr nicht betrübt seid, wie die Uebrigen, die keine Hoffnung haben. Denn wenn wir glauben, daß Jesus gestorben und auferstanden ist, so wird auch Gott die, welche in Jesu entschlafen sind, mit ihm herzuführen. I. Theffalon. 4. 12 u. 13.

Alapirvanyi level.

Melynek erjével fogva, Isenben boldogul e'les
 atyain' néhai: Báro' Lőrinc N. helyi'ndue'ri
 a velenczei anyasompomban evenkeu' Augusztus
 21^{én} mini a boldogul halála nejjai
 mondandó enche, st. Misere, - e' a boldogulnak
 virjain' al egys' even alhali fensarai'sora illendeg
 atyain' karai'sora örök alapirvanyken' 200 ar
 ar helyi' forinokba' vev. erichben ke'ibesi
 euen. O. Papp Vilmos jelenlegi velenczei pl.
 benosnal azm biralmas hussal, mi'perin
 eme ajasos alapirvany a pib'fehervari me.
 gyeken divarzo sorha' sterrin. herchi, e' az
 evenkeu' negrendo' enche, st. Misere, s a vir'fe-
 karai'sora sajai s usoda: nevelen elvált hui
 a kerkessis. -

Mi'ra is alolirott elche, t'p'elend ke'iem a f'örje-
 lundo' pib'fehervari p'nyjohi hivatal, mi'perin
 eme s mise, s vir'fensarai'si alapirvany f'örje-
 ri letatman' al fogva elfogadni, helyb'unk legym
 is megerisuen' me'elendassis.

Vel. N. N.

alaira,
 N. Lőrinc N.

feni'ul.

M. B. Eösvös Iván Ferenc
 † 1784.

M. Fajó József Borzalanne János
 B. Eösvös Constantia † 1814. febr. 24

Angela B. Eösvös Ignác János
 Nője: B. Keresztes Maria † 1833. febr. 28

Angela B. Eösvös Ignác Károly
 Johanna † 1838.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: { egész évre .. 12 frt / félévre .. 6 * } Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: { egész évre... 8 frt / félévre... 4 * } Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: { egész évre... 6 frt / félévre... 3 * }

44-dik szám. 1878.

BUDAPEST, NOVEMBER 3.

XXV. évfolyam.

A zvorniki temető.

A BOSNYÁK-SZERB határszéli vár melletti táborból kaptuk az eredeti rajzot, melyet olvasóinknak itt bemutatunk. Trefort Ervin temetése alkalmával vette föl egy hazánkfia, Róth Jakab táviratiszt, az elhunyt jó ismerőse, a zvorniki keresztyén temető, a helység egy része és az összeszorult hegyek közt kanyargó Drina-völgy ez érdekes képét.

A derék ifju temetéséről, kivel annyi szép remény szállt a sirba, megemlékeztek a lapok, s nem hagyták megemlítettlen azt a szép kegyeletet, melyet a tisztikar és a legénység az elhunyt bajtárs koporsója fölött tanusított. E jelentéseket a képünkhöz mellékelt szöveg sok részben kiegészíti. Ott, a hol a dombra fölvezető lépcső fölött a sir emelkedik, a terraszalaku lap közepén volt letéve a szép kék koporsó, körül-fonva fenyő- és tölgykoszorúkkal s behintve sárga virággal. Mind a két oldalán két-két ember állt viaszfáklyával s hat katona teljes fegy-

verzetben. A koporsó jobb felőli oldalán állt a szertartást végező lelkész, a boldogultnak barátja Némethy József tábori pap. Mindjárt mellette állt Kees altábornagy, s a tábori főorvos, hátul pedig fáklyákat tartó gyalog közvitézek szűk magyar nadrágban. A másik oldalon a ministrans foglalt helyet a templomi zászlóval, mellette két felől viaszgyertyákat tartó ministransok. Ezek mögött állt a görög nem egyesült lelkész, ki az ifjúsággal, egyházi zászlókkal, minden föl-szólítás nélkül megjelent a gyászszertartáson teljes ornátusban.

A ZVORNIKI TEMETŐ. — RÓTH JAKAB EREDETI RAJZA UTÁN.

A felső lépcsőt az alsótól elválasztó kis lapályt a 31-ik hadosztály táborára foglalta el, míg a felső lépcső két oldalán Kussevics ezredbeli magyar bakák, egy félszázad, képeztek sorfalat. Az alsó lépcsőket a 31-ik hadosztálynak, valamint a 23., 44. és 69. ezrednek szolgálatban nem levő minden parancsnoka a különböző fegyvernemekhez tartozó tiszti karral együtt foglalta el, helyet adván a Kussevics zenekarának is, mely a Dom Sebastian gyászindulót játszta.

A szertartás után a II-ik műszaki ezred 20. tábori százada által készített sziklasirba tették a beszentelt koporsót, arccal Budapest felé, a gyalogság megadta a tisztelgő sortűzet, mire a genie-katonák befalazták a sirt, befedték fekete földdel s körülhantolták pázsittal, kavicsdarabokból, mozaikszerűen keresztet rakva rá s e pár ismertető jegyet: „E. T. 1878.” A sir fölé aztán egyszerű fakeresztet helyeztek, az elhunyt nevével és katonai rangjával.

Megmutattuk a képet *Márkus István* országos képviselőnek, ki mint arra is fölkerült tartalékos hadnagy s tábori hadsegéd jó ismerős a vidékkel s jó barátja volt az elhunyt bajtársnak, — s ő kértünk a következő sorokban egészít ki a zvoniki temetőről s környékéről szóló leírást:

Szebb helyet alig választhatott volna magának az örök pihenésre a derék fiú és jó barát. Sirjánál szebb csak a fiatal élet volt, melyet a veszedelmes és szerencsés hadjárat utolsó jeleneteiben oly váratlanul fojtott meg az alattomos betegség. A völgy, melynek oldalában Trefort Ervin sirja fekszik, a Drina völgyének egy szűkebb mellék nyílása. Maga a Drina völgye is összehúszul itt, és a tulsó oldalról Mali-Zvornik erdős hegyei egészen átkönyökölnék a folyó kanyarulatán. Zvornik városa, a hegy és folyó közé szorulva, a hegyhát által el van takarva szemeink elől; csak néhány végső háza, egy mecsetje, s a kis keresztény templom tekintenek be a regényes völgybe. A városnak szennyje, lármája nem hat el a keresztény temető szerény sirjaihoz, nem zavarja barátunk álmát sziklaágyában, melyet a bajtársi és baráti szeretet készített és díszített fel számára.

A sir jobbra a szerb hegység erdős, nagy hullámu gerinceire, s alant a Zvorniktól északra távolodó Drina folyására tekint. A folyó völgye hosszában néha tán még a hazai szellők is megtalálják. Szemközt a bosnyák parti hegység erdősen és kopaszon váltakozó oldalai szegik be a folyót. A mellékvölgy másik oldalán a Tuzla felé vezető út kezd a hegyoldalakra felkapaszkodni, egészen — a képünkön már nem látható — Mramor rideg kupjáig, melynek bozotos lejtőjéről régi „magyar sirok” tekintenek át az „új magyar sirra”. Mert jó barátunk nem fekszik egészen rokontalanul ez idegen földön. Őseink egykor sokat taposták és áztatták vérükkel e tájékokat. Régibb harcok áldozatai fekszenek ott a Mramor tetején a távol hazáról álmodozva. A vastag granit darabokról, melyek sirjaikat jelölik, az idő lekoptatott minden megkülönböztető jelet; de a nép hagyományában és ajakán megmaradtak azok: „magyar siroknak”. Pihenjenek békével elfeledett régi és felejthetetlen új halottaink.

Úton, éjjel.

Földre szállott csillagocskák,
Pásztortűz a mély laposba,
Küldj sugárt az éjen át!
Hadd örüljön meg a vándor,
Messze édes otthonától
Hogyha felcsillanni lát!

Fénybogárakként az éjben,
Itt is, ott is, minden lépten
Egy-egy újabb láng kigyúl.
Környös-környül látja égni,
Oly hívólag, ah de néki
Nem jut egy is, annyiból!

Útja egy-egyhez közel mén,
Hol vidáman énekelvén
Jámor pásztor emberek,
Tűzők' fel-felszítogatják
Hogy magasra vesse lobját —
Őt is csalja a meleg.

De pihenni még korálja;
Még előtte hosszú pálya,
Meg nem állhat czel előtt.
Idegen tűz víg lángjátul,
Nyájas szótól szíve fájdul —
Ne is marasztalók őt.

Őt is várja valahol egy
Lobogó tűz, hogyha jól megy,
Oda ér hajnalra tán.
Nője halkán dalolgatva,
Kis leányát csititgatja
S neve suttog ajakán.

Szász Károly.

Rablóvilág.

— Egy bujdosó naplójából. —
(Folytatás.)

Augusztus második felének (1849) valamelyik napján lehetett . . . nem jegyeztem föl, mert egyik nap oly rettenetes volt, mint a másik, s valóban semmi kedvem sem lehet a naplóírásra; hja, ekkor éreztem, — drágán vett tapasztalás! — hogy az akasztófahumor miért oly ritka az irodalmakban — csak arra emlékszem, hogy kifejezhetlen fásultság, tompultság legalább is szibériai Reaumurfoka gémbertette meg kedélyeinket. Semmi sem birt fölvilanyozni; még beszélni is röstellettünk. Szótlanul ültünk egy százados barátommal magán fogatunkon, s egykedvűleg jártattuk szemeinket a mellettünk menelő, mult századi, de neki éppen jól illő ódonsággal egyenruházott orosz lovasságon, mivel hogy éppen valahol csak kelle pihentetni szemeinket, ha már éppen nyitva voltak — és hallgattuk az előttünk, majd hátrább rendes ütemben vonuló gyalogság fegyvelmezt szokásos szent éneklését, mely az egésznek valami ó-testamentomi színezetet adott, mivelhogy füleinket sem tartottuk érdemesnek bedugni, tehát valamire csak kelle hallgatnunk . . .

S a mi még szellemi részünket illeti, hát csak gondolkoztunk is valami fölött, sőt valónkak e része volt még tagadhatlanul legtevékenyebb. Gondolkoztunk, illetőleg keresgeltünk valami világos pontot, valami vigasztalót, valami nyilást a menekülésre, valami eszmét, melyért még érdemes volna élni tovább . . . de valóban egyelőre nem találtunk semmit; csak éreztünk inkább valamit, egy homályos, de annál mélyebb, erős sugallatot, melynek alig birtunk nevet adni: az *ifjuság*

sugallatát, mely 22 éves sziveinket biztatta, s nem engedte a kétségbeesés martalékául esni. A hazáért már nem lehet meghalni, halálunk már nem használ neki, nem mentjük meg vele; de élni még lehetne, legalább önmagunknak, s ki tudja, talán még később a hazának is . . . De vajjon megmenthetjük-e életünket? A csatatér megkimélt bennünket, de vajjon kegyelmez-e a — bitó?

Négyen ültünk a kocsiban. A hallgatás még inkább növelni látszik a pillanat súlyát, de a beszéd oly nehéz volt, mint a fűtő annak a félénknak, a ki erdőn megy át éjjel, egyedül; végre egyik társunk megszólal:

— Ejh! már mindegy, hiába; ha föl nem kötnek, s életben maradok, élni fogok önmagamnak; kereskedő voltam s ismét az leszek, igyekezem meggazdagodni, s anyagi jólét s kéjelem örömeibe fulasztani a honfi bánatot . . .

— Igazad van, — mond a másik, — én katona voltam, katona is leszek, itt vagy ott, akárhol; mindegy. Igyekezem nagyra vinni, nekem dicsőség kell minden áron, s ha magyar nem lehet, legyen török vagy francia, csak dicsőség legyen . . .

— Én meg festő vagyok, az is maradok. Kimegyek külföldre, művész hazája széles e világ! . . .

A hangulat egy kissé emelkedőben volt . . . és már most mintegy föl voltam híva, hogy én is mondjak valamit saját vigasztalásomra. És elgondolkodtam, és beláttam, hogy társaim között alighanem az én sorom a legkilátástalanabb.

— Ti beszélhettek — mondám nekik — ti mehetek világgá — találhattok életcélt; lehettek kalmárok, katonák, művészek, de én, én, — látjátok, én olyan vagyok, mint a lánczos kutya, ide vagyok kötve e földhöz, e nemzet-életéhez; ha ez föl nem támad, én még magamnak sem élhetek, mert pályám el van vágva . . . művész hazája széles e világ, de — engem nem ért meg senki, az, a mi én ohajtottam lenni, a minek *talán* — születtem, csak mint magyar lehetnék; mindnyájatok közt én vesztettem legtöbbet . . . de éppen azért, én nem tudom elhinni, hogy elvesztett a haza, s azt hiszem vagyunk ilyenek többen is, és mi *virrasztani* fogunk a *tetszhalott* nemzet fölött, és fönn tartjuk a hitet a föltámadásban; ez az én hivatásom, ha ugyan van még hivatás ez ország ege alatt . . .

— Ha ugyan föl nem akaszt a német! — kiálta föl, vadul kacagva negyedik társunk a kocsi mellett, oldalvást balra mutatva, s egyszersmind hirtelen leszökve az ülésből.

A Boros-Jenőtől Aradnak vezető ut itten balra kanyarodott, s egy kis berek előtt, az ut szélén, gulába rakott fegyverek mögött, egy század osztrák vadászt pillantottunk meg.

Egymás szeme közé néztünk mindannyian, s kölcsönösen konstatálhattunk arcainkon egy kis szemérmes elhalványulást.

Herkulesek, vagy nem — de az bizonyos, hogy mindnyájan a váluton állottunk. Bár elhatárázók már előbb, hogy — jöjjön a minek jönne kell — mi nem csavargunk se a hazában, se azon kívül, megadjuk magunkat, mindamellett egy pillanatig mégis haboztunk, mert az oroszok váltig hitegettek bennünket, hogy